

[Kaj Rasmussen.]

vil give større produktion og i alle måder bedre resultater.

Det er rigtigt, at vi trænger til diskussion om disse uhyre vigtige og omfattende spørgsmål, men det er vistnok også rigtigt, at der mangler mange undersøgelser endnu, således som det er fremhævet af den højtærede arbejdsminister, inden man kan sige, at spørgsmålet er klarlagt; og om en kommission er stedet, det er for mig ikke helt klart. Mon dog ikke det ville være mere hensigtsmæssigt at lade de tanker gro, som er i gang? Organisationerne er meget opmærksomme på problemet, og jeg vil mene, at det rigtigste vil være, om vi prøver at se på spørgsmålene i et folketingsudvalg, inden vi beslutter os for nedsættelse af en kommission, idet det ganske givet kan blive meget svært at påvise, hvilke rent konkrete opgaver kommissionen skal beskæftige sig med. Dette sidste synspunkt deles da også af de ærede forslagsstillere, som i den skriftlige fremsættelse meget klart siger, at man ikke har set det som en opgave i enkeltheder at vise, hvilke konkrete spørgsmål kommissionen skal inddrage i sit arbejde.

På mit partis vegne skal jeg derfor henstille, at spørgsmålet bliver drøftet i et folketingsudvalg.

Guldborg: Jeg skal ikke nægte, at jeg på forhånd, da jeg så forslaget med bemærkninger og de ledsagende synspunkter i fremsættelsen, var meget skeptisk indstillet, og efter at jeg nu har hørt det ærede medlem hr. Helveg Petersen uddybe sine synspunkter eller — hvis jeg må bruge et andet udtryk, for jeg synes ikke, det gik i dybden; jeg synes, det gik i bredden — brede sine synspunkter ud til at skulle omfatte, jeg ved snart ikke hvad undtagen naturfredning, må jeg sige, at min skepsis er blevet væsentligt stærkere.

Jeg har lidt svært ved at forstå, hvad egentlig årsagen er til at rejse dette spørgsmål, og nu beder jeg naturligvis om undskyldning, hvis jeg er lidt for skeptisk; men for mig er der næsten kun to muligheder efter det, jeg nu har hørt: enten total mangel på kendskab til forholdene inden for erhvervslivet og på arbejdspladserne eller også ganske enkelt et led i en radikal pop-offensiv med den hensigt, at vi en gang

imellem skal have noget frem, som der kan snakkes om.

De ord, der er faldet fra det ærede medlem hr. Helveg Petersen om den tekniske og økonomiske udvikling inden for produktionslivet, strider helt imod det, i hvert tilfælde jeg kender; det går nemlig lige stik imod den beskrivelse, der anvendes her. Det, der sker i øjeblikket og er sket gennem længere tid gennem udviklingen af den moderne industri, er jo i virkeligheden, som det også bliver sagt, men med et helt andet sigte, en stærkere opdeling. Det er i virkeligheden ofte således, at de virksomheder, der tidligere var store, hvilket vil sige havde mange arbejdere eller mange funktionærer, som arbejdede med praktisk talt det samme, simpelt hen var nødt til at organisere det ud i mindre grupper. Der sker en udvikling inden for erhvervslivet, der stiller stadig større krav til den enkelte og stadig større krav til gruppedannelser, der giver de enkelte stadig større muligheder for ikke alene at være et slavisk led i en organisation, men også at yde en personlig indsats og tænke sig om, så alene den beskrivelse, forslagsstillerne giver, kan jeg slet ikke tiltræde.

Man bruger udtrykket industrielt demokrati, og det er risikofrit, for det er der ingen der ved hvad er. Jeg har været med til at diskutere det nogle gange. Jeg ved også, at der er skrevet bøger om det, men ikke på dansk. Der er nok oversat nogle ting, og ordet er oversat, men hvad lægger man i det? Skal det forstås sådan nogenlunde efter ordlyden? Skal det være det, som det ærede medlem hr. Niels Matthiasen ved en anden lejlighed, hvor jeg havde adgang til at drøfte det med ham, erklærede at det var, nemlig økonomisk demokrati? Jeg forstår af flere af de udtalelser, der allerede er faldet, at man ved industrielt demokrati forestiller sig, at vi skal have demokratiet ind i det daglige liv i virksomhederne, hvilket vil sige en anden styreform, en demokratisk styreform i virksomhederne. Det er altså det, som det ærede medlem hr. Niels Matthiasen kalder økonomisk demokrati. Men jeg vil gerne bruge det i den anden form, for det er den, der er blevet brugt her i dag.

Jeg vil gerne gøre opmærksom på, at det vigtigste for et godt klima på arbejdspladserne er noget, der hænger helt sammen